

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATA 2013 M.

Demografija.

1. Švenčionių r. sav. gyventojų skaičius mažėja. Nuo 2012 m. rajone darbingo amžiaus gyventojų procentas nepakito, vaikų – sumažėjo, pensinio amžiaus asmenų – padaugėjo. Moterų 2013 m. rajone buvo daugiau nei vyrų.
2. Gimusiųjų 2013 m. Švenčionių rajone sumažėjo. Natūralus gyventojų prieaugis neigiamas.
3. Standartizuotas mirtingumas išlieka aukštas (2012 m. - didėjo). Vyrų standartizuotas mirtingumo rodiklis dvigubai didesnis nei moterų. Kūdikių mirtingumas 1000-iui gyvų gimusių išlieka aukštas, tačiau nuo 2012 m. matoma mažėjimo tendenciją.
4. Nedarbo lygis Švenčionių rajone 2013 m. išliko toks pat 11,4 proc., šalyje mažėjo (2013 m. - 10,9 proc.).

Mirtingumas.

5. 2013 m. Švenčionių rajone, kaip ir šalyje pagrindinės gyventojų mirties priežastys kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys.
6. Dėl kraujotakos sistemos ligų 2013 m. rajone mirė daugiau moterų nei vyrų, dėl išorinių mirties priežasčių ir piktybinių navikų – vyrų.
7. Standartizuotas mirtingumas 2013 m. Švenčionių rajono kaimuose buvo didesnis nei miestuose.
8. Švenčionių rajone 2013 m. dažniau nei kas antra mirties priežastis – kraujotakos sistemos ligos iš kurių, dažniau nei kas antra dėl išeminės širdies ligos, kas 4-a dėl cerebravaskulinių ligų, kas 6-a dėl insulto, kas 15-a dėl miokardo infarkto.
9. Nuo 2011 m. Švenčionių rajone daugėjo jaunų (18-44 m.) gyventojų mirusių nuo kraujotakos sistemos ligų.
10. Švenčionių rajone kas 5-as mirusysis mirė nuo vėžio. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo piktybinių navikų rajone didėja, šalyje – mažėja.
11. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo piktybinių navikų 2013 m. Švenčionių rajone buvo vienas didžiausių šalyje.
12. 2013 m. palyginti su 2012 m. Švenčionių rajone išaugo mirtingumas nuo piktybinių navikų 18-44 m. ir 45-64 m. gyventojų amžiaus grupėse.
13. Sergančių piktybiniais navikais 2001-2012 m. laikotarpiu buvo daugiau Švenčionių rajono kaimuose nei miestuose.
14. 2013 m. Švenčionių rajone kaip ir šalyje daugiausia mirusiųjų buvo nuo trachėjos-plaučių piktybinių navikų.
15. 2013 m. Švenčionių rajone daugiau nei Lietuvoje buvo mirčių dėl trachėjos-plaučių, skrandžio, gimdos kaklelio, melanomų ir kitų odos piktybinių navikų.
16. Pagal piktybinių navikų lokalizaciją 2013 m. Švenčionių rajono gyventojai daugiausiai sirgo priešinės liaukos, krūties, odos ir gimdos kaklelio piktybiniais navikais.
17. Švenčionių rajone 2013 m. dėl išorinių mirties priežasčių mirė kas 12-as mirusysis.
18. Iš visų, 2013 m. mirusių dėl išorinių mirties priežasčių 78,3 proc. buvo vyrai, iš jų 5,6 proc. mirė transporto įvykiuose, 25 proc. dėl šalčio poveikio, 16,7 proc. dėl apsinuodijimų alkoholiu ir 19,4 proc. dėl tyčinių susižalojimų.

Sergamumas.

19. Suaugusiųjų (nuo 18 m.) ir vaikų (0-17 m.) bendras sergamumas Švenčionių r. didėjo, šalyje vaikų sergamumas 2012 m. mažėjo.
20. 2013 m. Švenčionių rajono gyventojų sergamumo rodikliai kvėpavimo sistemos, nervų sist., urogenitalinės sist., odos ir poodžio, infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis išliko didesni nei šalies. Beveik visose ligų grupėse sergamumo rodikliai didėjo.
21. 2013 m. Švenčionių rajone daugėjo vaikų sergančių endokrininės sistemos ligomis, odos ir poodžio ligomis, traumomis.
22. 2013 m. Švenčionių rajone daugėjo vaikų, turinčių regėjimo sutrikimų. 2013 m. Švenčionių rajone nenormali laikysena nustatyta didesnei vaikų daliai nei šalies vidurkis. Regėjimo sutrikimai rajone 2013 m. dažniau pasitaikė 15-17 m. vaikams, nenormali laikysena – 7-14 m. vaikams.
23. Nuo 2011 m. bendras sergamumas tuberkulioze Švenčionių rajone yra mažesnis nei šalies. Nuo 2010 m. rajone mažėjo naujų tuberkuliozės atvejų, taip pat mažėjo naujų tuberkuliozės atvejų 0-17 m., 18-44 m. ir 65+ m. amžiaus grupėse.
24. 2013 m. Švenčionių rajone tuberkuliozė dažniausiai buvo nustatyta vyrams ir gyvenantiems kaime.

Preveninės programos.

25. 2013 m. Švenčionių rajone valstybinių prevencijos programų vykdymo aktyvumas buvo žemas. 2013 m. rajone prevencinėse programose dalyvavo mažiau gyventojų nei 2012 m.
26. 2013 m. daugiausia tikslinės Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų grupės buvo informuota apie vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programą ir gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencijos programą.
27. Nors širdies ir kraujagyslių ligos sudaro didžiąją dalį susirgimų ir mirčių, tačiau 2013 m. apie galimybę dalyvauti širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos prevencijos programoje buvo informuota tik 7,21 proc. tikslinio amžiaus gyventojų.

Aplinka.

28. 2013 m. Švenčionių rajono maudyklų stebėsenos rodikliai atitiko mikrobiologinius parametrus.
29. 2013 m. buvo ištirti 2 geriamojo vandens mėginiai, atrinkti iš Švenčionių rajono, dėl mikrobiologinės taršos (E.coli, žarninių enterokokų kolonijas sudarančių vienetų) – tyrimų rezultatai atitiko Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai” reikalavimus.